

Socialdemokraterna – partiet som vände kappan efter vinden eller det pragmatiska partiet som mötte utmaningarna?

En processpårande fallstudie kring Socialdemokraternas
beslut om gränskontroller 2015

Abstract

2015 was a tough year for the Swedish government and especially the Social Democrats in Sweden. This essay examines what caused the establishment of border controls by looking at the Social Democrats with the help of two theories concerning party strategies. The paper is based on, in addition to the theories, interviews with social democratic members of the parliament. The featured perspectives and theories that have been used are Anthony Downs's theory about politicians' actions as well as Gunnar Sjöbloms theory of party strategies. The analysis was done by applying the theories on the empirical material that emerged from the interviews in order to achieve an answer. The answers from the interviews and on the basis of the theories were different but from the essayquestion the answer was no. There is no suggestion that there were strategies behind the decision to introduce border controls. The essay response highlights the need for more research and a slight clarification on the decision taken by 2015 regarding border controls.

Nyckelord: Socialdemokraterna, partistrategier, gränskontroller, migrationspolitik, flyktingkris

Antal ord: 9084

Förord

Jag vill rikta ett stort tack till respondenterna som gjorde denna uppsats möjlig. Tack till Niklas Karlsson (S), Kerstin Nilsson (S), Annelie Karlsson (S) och Rikard Larsson (S).

Jag vill även passa på att tacka min handledare Douglas Brommesson som varit ett mycket bra bollplank som stöttat mig genom hela uppsatsprocessen. Jag uppskattar de snabba svaren och råden jag fått. Bedömningar av mitt inlämnade material under uppsatstiden har även varit till stor hjälp.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Disposition	2
2	Teori och tidigare forskning	3
2.1	Gunnar Sjöblom	4
2.2	Anthony Downs.....	6
3	Metod och material	9
3.1	Processpåring	9
3.2	Käll- och informationsvaliditet	10
3.3	Intervjuer och anonymisering.....	11
4	Empiri	13
4.1	Historisk bakgrund - flyktingkrisen	13
4.2	Socialdemokraternas ideologi	14
4.3	Socialdemokraternas migrationspolitik genom historien.....	15
4.4	Sammanfattning av intervjuer	15
5	Analys	18
5.1	Analys utifrån programrealisering	18
5.2	Analys utifrån röstmaximering.....	19
5.3	Analys utifrån parlamentariskt inflytande.....	20
5.4	Analys utifrån partisammanhållning	22
5.5	Analys utifrån Anthony Downs.....	23
6	Slutsats och avslutande diskussion	26
7	Referenser	29
8	Appendix: intervjufrågor	31

1 Inledning

Under hösten 2015 drabbades Europa och däribland Sverige av den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget. Grunden till flyktingvågen har sin start i det Syriska inbördeskriget som startade 2011. Kriget utvecklades fort och olika parter spelar olika roller i konflikten. Människor tog sin flykt från länder som Irak och Afghanistan men den största gruppen kom från Syrien. Under 2015 sökte över en halv miljon människor asyl i Europa. I Sverige rörde sig antalet asylsökande runt 160 000 människor, och bara i september månad sökte 24 000 människor asyl i Sverige.¹ Under den här tiden förespråkade regeringen, bestående av Socialdemokraterna (S) och Miljöpartiet (MP), en öppen och human flykting- och migrationspolitik. Med tiden växte kritiken mot regeringen från en del övriga partier, men även väljarna ansåg att migrationsfrågan var den allra viktigaste. Den 9 november 2015 kräver Moderaterna ett flyktingstopp, tre dagar senare, den 12 november inför Sverige gränskontroller på grund av den svåra flyktingsituationen. Den 24 november meddelar regeringen att den svenska migrationspolitiken kommer att anpassas till EU:s mininivå. Slutligen införs ID-kontroller för transportmedel in till Sverige den 4 januari 2016. Regeringen sågs enligt vissa i detta stadiet som handlingskraftig men uppfattningen kunde också vara att det enbart rörde sig partistrategier eftersom flyktingkatastrofen testade regeringens förmåga att leda landet.² Många uppfattar och har uppfattat Socialdemokraterna som ett parti som står för en öppen invandring alternativt en väldigt generös invandring.

Myndigheterna höll på att kollapsa, kommunpolitikerna fick gå på knäna. Regeringen ställdes inför ett stort dilemma och beslutet regeringen fick ta präglades både av ris och ros men även av tårar. Socialdemokratin har enligt många under de senaste decennierna gått fram och tillbaka gällande migrationspolitiken. Beslutet som kom att tas var trots allt en dramatisk förändring. Vissa kallade det populism andra menade på att man svikit väljarna likväl som man svikit människorna på flykt. Vad och hur gör en regering och hur agerar regeringen vid extraordinära händelser likt denna? Vad är det som styr besluten som regeringen fick ta? Vad hände bakom de stängda dörrarna?

---

¹ Migrationsverket, 2017

² Sveriges Radio, 2015

1.1 Syfte och frågeställning

Frågeställning: Vad förklarar det socialdemokratiska partiets beslut kring förändringen i frågan om gränskontroller 2015?

Den valda frågeställningen utgår från antagandet att Socialdemokraterna under de senaste åren genomfört en förändring gällande huruvida partiet ställer sig till migrationspolitiken. Från att ha fört en liberal och fri migrationspolitik till att ha utvecklat en mer restriktiv migrationspolitik som grundar sig i EUs mininivåer. Syftet med denna uppsats blir därmed att undersöka hur man kan förklara det Socialdemokratiska partiets beslut kring förändringen av gränskontrollerna 2015. Att applicera partiteorier på det empiriska materialet ger förhoppningen att medverka till relevanta bidrag gällande forskning kring partistrategier och försöka klargöra samt fylla bristande forskning på områden. Framförallt skall uppsatsen ge bidrag till förståelse för beslutet som togs i slutet av 2015. Förhoppningen är att uppsatsen även skall ge förståelse för människor utanför den vetenskapliga världen. För det är med all sannolikhet fler än enbart forskare och studenter som är intresserade att veta vad som föregick hösten 2015, exempelvis väljare. Uppsatsen är av empirisk och teorianvändande art eftersom syftet är att förklara beslutet genom användandet av ett par teorier.

Min tes är att det Socialdemokratiska partiet som regeringsbärande parti förändrade eller omprövade sin migrationspolitik på grund av det ökade trycket från medborgarna och de övriga partierna i att agera i frågan. Förändringen skedde som en form av strategi för att möta det ökade trycket och på så vis klara sig undan denna kritik och press. För att försöka bevisa min tes ska jag finna stöd och förklaringar i teorier som handlar om strategier och som berör mitt område genom att analysera empirin med hjälp av teorierna.

1.2 Disposition

Uppsatsen kommer vara uppbyggd på ett strukturerat sätt då varje del tydligt anges i form av rubriker men även med hjälp av innehållsförteckningen. Att ha en tydlig struktur gör det enklare för läsaren genom uppsatsens olika delar. Först kommer ett avsnitt innehållandes teorier och tidigare forskning där teorierna förklaras och preciseras. Sedan presenteras uppsatsens metod och material samt avgränsningar. Därefter introduceras den empiriska delen som innehåller en historisk bakgrund, intervjuresultaten, Socialdemokraternas ideologi, samt riksdagstryck i form av bland annat propositionen för beslutet. Efter det kommer analysdelen och till sist delen med diskussion och slutsatser.

2 Teori och tidigare forskning

Den tidigare forskningen kring partistrategier har gjorts på olika partier och olika områden genom åren. Däremot blir den tidigare forskningen på uppsatsens frågeställning och syfte ny i sammanhanget. Troligtvis pågår det en del forskning kring beslutet om gränskontrollerna 2015 på olika nivåer eftersom det ligger i tiden och väcker mycket intresse. Förutom att se på partistrategier förs det forskning om hur koalitionsregeringar fungerar och hur det har inverkan på beslut som tas. Hanna Bäck på den statsvetenskapliga institutionen vid Lunds Universitet är en av flera som bedriver forskning inom detta området. Bäck har exempelvis skrivit ett kapitel i boken *Partier och partisystem* som berör partier och regeringsbildning efter val. Det är något som är särskilt intressant när det gäller forskning om hur regeringskoalitioner fungerar.³ Tidigare forskning kring hur partier har agerat kring beslut finns att tillgå men inte inom det specifika området jag har valt. Men för att återkomma till mitt område och min frågeställning går det att konstatera att det för tillfället finns en viss brist av forskning men dock ett intresse av att veta varför Socialdemokraterna agerade som de gjorde 2015, vilket också blir uppsatsens uppgift att försöka fylla.

En annan aspekt som är viktig att nämna är att teorierna hämtas från böcker som är utgivna på 1950- och 1960-talet. Medveten finns om att en viss kritik kan riktas mot att detta materialet kan anses som gammalt och föråldrat. Jag skulle dock vilja påstå att, oavsett årtal, är dessa teorierna och böckerna ständigt aktuella i den statsvetenskapliga forskningen mer nu än någonsin. Eftersom det sker mycket bland detta politiska spelet i omvärlden för tillfället blir det särskilt intressant att använda sig av teorier som rör strategier. Särskilt lämpligt och intressesant blir det för att förstå varför politiker och partier agerar som de gör. I den mer moderna statsvetenskapliga litteraturen är dessa teorier ständigt aktuella, bland annat i boken *Politiska partier* som tar upp Anthony Downs teori som en klassiker inom området.⁴

---

³ Hagevi, Magnus, *Partier och partisystem*, 2015. ss. 179-193

⁴ Ó. Erlingsson, Gissur m.fl, *Politiska partier*, 2005. ss. 11 & 19

2.1 Gunnar Sjöblom

I Sverige finns det ett flerpartisystem som utgår från ett proportionellt valsysteem där mångfalden av partier i parlamentet är stor. Jämfört med i USA där det är ett tvåpartisystem och två partier dominerar makten i landet.⁵ Partiers strategier kan därför komma att vara annorlunda beroende på vilket partisystem som råder i ett visst land. Gunnar Sjöbloms teori handlar just om flerpartisystem vilket lämpar sig väl i min uppsats eftersom det är Socialdemokraterna i Sverige som behandlas explicit.

Gunnar Sjöblom för i sin bok *Party Strategies in a Multiparty System* en teori om partistrategier. Sjöblom menar att partier strävar efter principer som utvärderas och som realiserar i de auktoritära besluten vilket skall leda till att kunna uppnå en tillräckligt inflytelserik ställning för att själva kunna fatta dessa beslut. Mer konkret menar Sjöblom att partier agerar i förhållande till andra partier men även till väljarna och internt hos partiets medlemmar vilket vidare kommer att presenteras. Jonas Hinnfors menar att partiledningar måste ta hänsyn till att kunna genomföra och infria löftena som ges till väljarna. För att inte misslyckas med dessa mål och beslut behöver därför partiledningen ta hänsyn till exempelvis ekonomiska ramar men även internt i partiet som innefattar väljare.⁶

Sjöblom skriver om att det finns fyra grundläggande mål som partier utgår ifrån och strävar efter. De fyra målen Sjöblom redogör och som kommer presenteras mer specifikt är;

1. programrealisering
2. röstmaximering
3. maximering av parlamentariskt inflytande
4. partisammanhållning⁷

Sjöblom menar att det viktigaste och främsta målet av de fyra är det första, programrealisering. Programrealiseringen är grunden till vad ett parti står för och vad partiet kan och vill gå till val på. Programrealisering skiljer sig dock från de tre övriga målen som Sjöblom snarare menar är strategiska mål. De tre strategiska målen ligger till grund för att uppnå en programrealisering. Finns det inte

---

⁵ Valmyndigheten, 2017

⁶ Hinnfors, Jonas, *Familjepolitik: samhällsförändringar och partistrategier 1960-1990*, 1992. ss. 14-16

⁷ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. s. 74

tillräckligt med röster, inflytande i parlamentet eller partisammanhållning blir det svårt att realisera partiprogrammet menar Sjöblom.⁸

Primärt betyder det att partierna vill driva och genomföra sin programpolitik till verklighet. Rent konkret kan detta skilja sig åt beroende på vilket parti det gäller och vad partiet har för mål och syfte. Sjöblom menar dock att det finns risker med att ha ett program som inte är tillräckligt distinkt men att det även finns risker med att ha program som är alldeles för skarpt avgränsat. Det gäller med andra ord att ha ett program som går att tänja på en viss del. Risken med ett program som inte är tillräckligt tydligt angivet skulle exempelvis kunna vara att väljarna och partimedlemmarna blir frågande och förvirrande huruvida partiet skulle kunna fungera organisatoriskt vid beslut eller vid innehav av makt. Ett program som är alldeles för distinkt skulle riskera att försvåra arbetet inom den parlamentariska arenan och då samarbetet med eventuellt övriga partier skulle bli svårt att genomföra.⁹ Sjöblom menar att det krävs strategi för att uppnå sin programrealisering. Strategin grundar sig i de övriga tre målen som är de strategiska.

Sjöblom skriver om hur röstmaximering i ett flerpartisystem i grunden handlar om att få tillräckligt med röster för att få parlamentariskt inflytande och mandat i riksdagen. Alla politiker och partier strävar efter makt och på så vis blir detta målet fundamentalt viktigt. I dagens politiska landskap är det i princip omöjligt att få majoritet av rösterna vid bildandet av regering och därför blir det givna målet att maximera sin del av mandatet för att bli så stora som möjligt. Sjöblom menar därför att partiet som siktar på att bilda regering måste utgå från möjligheten att forma en koalition med ett eller flera andra partier. Detta gäller oavsett om det är i regeringsställning eller vid voteringar i riksdagen. Men det primära för partier är att bli så stora som möjligt vilket skapar bättre förutsättningar för att driva igenom sin politik. Samtidigt måste just de partierna som kan tänka sig att sitta i regering tillsammans ha en så snarlik politik och inriktning som möjligt för att få ett fruktsamt samarbete. Sjöblom poängterar dock att politiken ändå måste vara tillräckligt olik för att locka olika väljargrupper från både höger, mitten och vänster.¹⁰ Ett exempel detta är när Alliansen bildades inför valet 2006. Alliansen består av fyra olika parti, vissa mer av mittenkaraktär och något parti som står längre ut till höger. Trots dessa olikheter lyckades ändå Alliansen, framgångsrikt, driva igenom sin politik genom två mandatperioder.

---

⁸ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. ss. 74-76

⁹ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. s. 77

¹⁰ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. ss. 80-82

Vidare handlar inflytande i parlamentet om hur partier kan påverka andra partier. Genom att ett visst parti exempelvis driver en fråga som är väl känt att oppositionen är oeniga om kan mycket väl påverka oppositionspartierna negativt och sedermera stärka den sittande regeringen. Det kan dessutom splittra en opposition i särskilda frågor. I förlängningen kan det stärka den sittande regeringen som på ett tydligare sätt kan framhäva sin politik och stärka partiets ställning i beslutssammanhang och dessutom ses som ett stabilt alternativ vid en splittrad och uppdelad opposition.¹¹ Ett tydligt exempel på detta är hur Alliansen i Sverige är oeniga angående hur partierna skall agera kring budgeten för hösten 2017, vilket har skapat splittringar då partierna har olika förslag på hur man skall gå tillväga.

Det sista målet av de fyra är partisammanhållningen som enligt Sjöblom är det viktigaste rent strategiskt. Det är av yttersta vikt att partier kan visa enighet utåt när beslut tar oavsett om det är partiinterna beslut eller av annan karaktär. Det är viktigt att partiet visar enighet även efter beslut är tagna.¹² Oavsett om ett parti är oenigt innan ett beslut tas är det av yttersta vikt att partiet visar enighet utåt efter beslutet är taget. Risken om enigheten saknas är att partiet blir av med sin kredibilitet som i sin tur kan ge negativa konsekvenser eftersom medlemmar och väljare kan bli förvirrade om vad som egentligen har skett. Medlemsantalet riskerar att minska men även det stödet på den parlamentariska arenan eftersom partiet kan uppfattas som en instabil koalitionspartner. Sjöblom tar även upp risker som att partimedlemmar kan avstå partiarbete vilket minskar partiets kapacitet men som även i förlängningen får negativa konsekvenser gällande chanserna till röstmaximering.¹³

2.2 Anthony Downs

Anthony Downs för en teori som handlar om politikernas ageranden och motiven till dessa. Downs menar att väljare och politiker agerar ändamålsenligt i sitt egna intresse för att få makt och inflytande. Precis som Sjöblom syftar till är partiernas primära mål att vinna nästkommande val och bibehålla sin regeringsmakt. Downs menar vidare att politiska partier snarare utformar politiken för att vinna val än att än att faktiskt genomföra det som utlovats till väljarna.¹⁴ På sätt och vis förutsätter detta någon form av nyttomaximering av politiker men såväl även av väljare. Leif

---

¹¹ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. s. 84

¹² Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. s. 85

¹³ Sjöblom, Gunnar, *Party Strategies in a Multiparty System*, 1968. s. 87

¹⁴ Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1996. ss. 10-11

Lewin tar upp Downs teori och skriver om hur partierna är intresserade av regeringsmakten primärt och inte att förbättra samhället för människor.¹⁵

För väljarna gäller egentligen samma sak som för partierna, att det i så stor utsträckning som möjligt ska vara så gynnsamt som möjligt. Det vill säga en form av nyttomaximering. Leif Lewin menar att väljarna röstar efter plånboken. Vidare skriver Leif Lewin om hur partier tenderar att inte se längre än till nästkommande val och därmed ofta, inför val, söker sig mot den politiska mitten eftersom där finns mycket röster att hämta. Det betyder, precis som Leif Lewin skriver, att både väljare och partier är kortsiktiga och inte ser längre än till nästkommande val.¹⁶

”Som sina yttersta mål söker partierna den makt, inkomst och prestige som följer av regeringsinnehavet. Ideologierna utvecklas ur denna önskan som ett medel att gripa regeringsmakten.”¹⁷

Anthony Downs menar att partiernas ideologier skall utvecklas som vapen i kampen för regeringsmakten vilket är allas partiernas mål. Eftersom samhället ständigt utvecklas finns det en nödvändighet av att ideologierna följer denna utvecklingen för att i förlängningen lyckas med att locka väljare menar Downs. Risken med att ändra och anpassa sig för mycket efter samhället och inte stå fast för sin ideologi kan vara att det skapar misstro och förvirring, en form av populism kan också bli fog för kritik. Downs betonar att ideologier ändras i takt med att samhället förändras och på så vis anpassas ideologierna efter samhället. Det är nästan en nödvändighet att anpassa ideologin efter förändringar i samhället om partier vill hänga med i opinionen och fortfarande locka väljare för att nå regeringsmakten.¹⁸

Downs menar att politiken måste vara relaterad till ideologin och vice versa. Partiet och partiets politiker blir ansvariga för att politiken som förs parallellt med den ideologiska hållningen blir övertygande och trovärdig. Downs skriver vidare att det tydligt bör framgå ett samband mellan partiets ståndpunkter samt ideologi och politiken partiet vill genomföra. Om partiet är tydliga med sin ideologi, sina ståndpunkter och det partiet ämnar att genomföra blir det enklare för väljarna att på förhand skapa sig en bild av partiet för att kunna ta ställning när det närmar sig val. Detta skapar en möjlighet för potentiella väljare att få en bild hur partiet faktiskt kommer att agera i vissa frågor. Skulle partierna istället missköta sig gällande detta riskerar det att skapa förvirring bland väljare men framförallt äventyrar partiet sitt stöd från väljarna.¹⁹

---

¹⁵ Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1996. ss. 10-12

¹⁶ Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1996. ss. 10-12

¹⁷ Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1996. s. 12

¹⁸ Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. ss. 100-102

¹⁹ Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. ss. 103-106

”We can therefore expect ideologies to be coherent but not integrated...”²⁰

Precis som nämnt tidigare i Downs teoridel är ideologin viktig i flera avseenden. Enligt Downs är det viktigaste för partier dock att kunna hantera och anpassa ideologierna för att locka så många väljare som möjligt. Downs diskuterar hur partier riskerar att halka efter andra partier och tappa mycket i opinionen om partierna inte följer utvecklingen och lyssnar på väljarna. Detta för att ha en ideologi som kan anpassas under tidens gång. Viktigt att poängtera är dock att ideologin ett visst parti har ofta är grundstommen för partiet, för att exempelvis veta om partiet är konservativt, liberalt eller socialistiskt.²¹

Det blir en ständig kamp inom partier med flera viljor och flera olika åsikter även om ideologin i grunden är given. Downs menar att en känslig fråga kan skapa konflikter inom partiet då det drar medlemmarna åt olika håll. Dragkampen står mellan att stå fast vid sin ideologi eller att driva en politik enbart för att vinna val. Sannolikt vill alla politiska partier vinna val eftersom politik handlar om att styra och att ha makten.²² Att även stå fast vid sin ideologi till punkt och pricka för att inte lyssna på opinionen och den dagsaktuella politiken är något som Downs menar kan bidra till att partierna förlorar röster.²³

Leif Lewin menar att de flesta väljarna befinner sig i mitten av ”vänster-högerskalan” och det är i mitten partierna enklast kan hitta väljare. Lewin skriver även om hur partier rör sig från vänster eller höger mot mitten för att rekrytera dessa osäkra väljarna. På så vis ämnar partierna röstmaximering och anpassar sig och sina ideologier efter var rösterna finns. Det riskerar även att partierna som söker sig till mitten kan likna varandra i flera frågor och då blir det partiernas uppgift att ändå kunna uppvisa skillnad i sin politik för att göra det tydligare för väljarna.²⁴

---

²⁰ Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. s 110

²¹ Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. ss 109-111

²² Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. ss. 111-112

²³ Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, 1957. s. 113

²⁴ Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1996. s. 104

3 Metod och material

Utifrån uppsatsens syfte och problemområde kommer en teorikonsumerande studie ligga till grund. Vid teorikonsumerande studie, likt denna, är det enskilda fall som står i fokus och förklaras av teorierna.²⁵ I denna uppsatsen är det Socialdemokraterna som regeringsparti och deras beslut om gränskontroller som är fallet och som står i fokus. Teorierna som redogörs i kapitel två skall användas för att undersöka vad som låg bakom beslutet gällande införandet av gränskontrollerna 2015.

Anledningen till att det inte skall utföras en komparativ studie är på grund av att det inte finns något direkt likt att jämföra med. Där finns självfallet flera olika politiska beslut som tagits genom historien i världen som handlat om partistrategier överlag men inget som direkt går att inkorporera inom denna uppsatsens valda område. Att då göra en fallstudie med ett enstaka fall för att beskriva och analysera, i detta fallet beslutsprocessen, anser jag vara det mest lämpliga för att få en fruktbar uppsats.²⁶

3.1 Processpåring

Teorell & Svensson menar att poängen med processpåring är att finna mekanismerna i den historiska processen mellan orsak och verkan. Det handlar inte endast om att förutsäga eller blottlägga utfall av processen utan även resonera kring vad teorier kan ge upphov till varför vissa aktörer agerade eller uttalade sig på ett visst sätt.²⁷

Essaiasson m.fl. betonar vikten av att kartlägga händelseförloppet som ligger till grund i detalj. Syftet med processpåringen är att hitta men samtidigt bekräfta kausala mekanismer som länkar orsaken med utfallet av ett fall. Det är även viktigt att försöka identifiera de mellanliggande kausala processerna eller

---

²⁵ Essaiasson m.fl, *Metodpraktikan*, 2012. s. 41

²⁶ Teorell & Svensson, *Att fråga och att svara*, 2007. s. 82

²⁷ Teorell & Svensson, *Att fråga och att svara*, 2007. s. 247

orsakerna i processen fram till ett visst beslut. Vidare skriver Essaiasson m.fl. att processspårandet ofta kommer väl till användning där utfallet är känt på förhand.²⁸

Det centrala i processspårning är inte själva utfallet eller resultatet utan processen i sig. Processspårning är lämpligt när man vill veta vad som hände mellan stängda dörrar eller vad som egentligen låg som grund till ett visst beslut. Därför blir det, utifrån min frågeställning lämpligt med processspårning. Essaiasson m.fl. betonar vikten av att inte stirra sig blind på utfallet utan istället beakta den bakomliggande längre kedjan som ligger till grund för ett visst beslut. Att även isolera särskilt intressanta och viktiga händelser i kedjan är av yttersta vikt eftersom det kan vara avgörande för undersökningen. Det finns heller inga begränsningar på huruvida man skall gå till vid materialinsamlingen. Det vanligaste enligt Essaiasson m.fl. är dock en kombination av intervjuer och dokument som exempelvis beslutsprotokoll eller annat riksdagstryck.²⁹

3.2 Käll- och informationsvaliditet

När processen kring uppsatsskrivandet tog sin början var jag väl medveten om att det fanns gott om material och även möjlighet att skapa eget empiriskt material. Materialet var dessutom av primär karaktär vilket stärker trovärdigheten i mina referenser och källor kopplat till uppsatsen. Huvuddelen av det empiriska materialet är primärkällor vilket ökar kredibiliteten och på så vis blir svårare att kritisera. När det kommer till bakgrundsdelens blir det både primär- och sekundärkällor vilket grundar sig i att flyktingkrisen och dess rötter parallellt med beslutet om gränskontroller får anses vara av en relativt ung karaktär.

Sekundärkällorna stärks dock, i detta fallet tidningsartiklar, upp med riksdagstryck. Sekundärmaterialet i denna uppsatsen granskas självfallet med extra kritiska ögon och jämförs även med olika källor som behandlar och gäller samma ämne för att få en trovärdig bredd. Fördelen med exempelvis tidningsartiklar är att det går att få information om en händelse snabbt kopplade till gränskontrollerna. Nackdelen blir, som nämnt ovan, att det blir av sekundär karaktär. Det som är viktigt gällande källor är medvetenheten om vilka som är primära och vilka som är sekundära samt att fördelarna och nackdelarna gällande detta tas upp.

---

²⁸ Essaiasson m.fl, *Metodpraktikan*, 2012. s. 129

²⁹ Essaiasson m.fl, *Metodpraktikan*, 2012. s. 130

3.3 Intervjuer och anonymisering

Kraven på en forskningsintervju är höga både gällande förberedelse och efterbearbetning men även genom att förhålla sig till metoderna som kommer till användning. Det blir särskilt viktigt att vara bestämd över vad man vill undersöka och hur det kan genomföras på bästa sätt. Jan Krag Jacobsen betonar vikten av att göra flera intervjuer under samma tema för att få tillräckligt med material men även för att uppnå en bredd bland intervjuerna. Detta ska i sin tur leda till möjligheten att dra generella slutsatser av intervjuerna.³⁰

Krag Jacobsen tar upp flera olika typer av intervjumetoder som passar till olika ändamål. Det kommer att genomföras semi-strukturerade intervjuer som med tanke på uppgiftens syfte och mål blir bäst lämpat. Förhoppningen är då att det kan ge varierade och oväntade svar. Frågorna behöver inte komma i någon speciell ordningsföljd och det är upp till den som intervjuar att formulera konkreta frågor för att sedan styra intervjun dit man vill. Krag Jacobsen menar att man har i stor utsträckning öppna frågor vilket ger upphov till breda svar men även olika svar mellan respondenterna. Detta tillvägagångssätt skapar en större säkerhet vilket gör att uppsättningen av intervjupersoner kan bearbetas för att sedermera jämföras med varandra. Krag Jacobsen framhåller också att metoden ger upphov till att nya och oförutsedda infallsvinklar dyker upp under intervjuens gång. Krag Jacobsen berättar vidare om att metoden på senare tid har blivit särskilt användbar eftersom det ger förutsättningar att samla in information som är svår att få in på annat sätt.³¹

Frågan om huruvida man skall anonymisera respondenterna är alltid en ovisshet som leder till diskussion. När det kommer till mina intervjuer var jag tydlig mot respondenterna att deras namn kommer att angivas vilket besvarades med en positiv respons. Vidare var jag även tydlig med om det var okej att jag spelade in intervjun vilket även det gav upphov till en positiv respons. Jag ser heller inga känsliga etiska dilemman som skulle kunna uppstå genom att publicera respondenternas namn. Respondenterna är dessutom offentliga politiker som är valda av medborgarna. Krag Jacobsen menar att man skall vara medveten av konsekvenserna som svaren från intervjuerna kan ge upphov till, vilket ofta är svåra att förutse. Därför är det av yttersta vikt att vid transkriberingen, sammanfattningen av intervjuerna samt vid metoden väldigt tydligt framgår av vad man använder och hur man använder materialet.³²

---

³⁰ Krag Jacobsen, Jan, *Intervju: Konsten att lyssna och fråga*, 1993. ss. 17-18

³¹ Krag Jacobsen, Jan, *Intervju: Konsten att lyssna och fråga*, 1993. s. 19

³² Krag Jacobsen, Jan, *Intervju: Konsten att lyssna och fråga*, 1993. s. 203

Anledningen till att jag anser att intervjuer är det bäst lämpade verktyget för att spåra processen är att det blir det mest primära material som går att få tillgång till. Eftersom respondenterna dessutom är Socialdemokratiska riksdagsledamöter betyder det att det är personer med inblick i spelet bakom de stängda dörrarna men framförallt för dessa personerna är valda av röstberättigade väljare. Givetvis finns det risker med alla metodval man gör. Vissa metoder är mer riskabla än andra. Risken som finns när man utför intervjuer är att respondenterna i fråga är väldigt skärpta och rutinerade vilket kan skapa otydliga svar men även svar som inte ger något särskilt svar i sig.

Vidare har respondenterna valts ut som Socialdemokratiska riksdagsledamöter just för att uppsatsen handlar om Socialdemokraterna i regeringsställning. Uppsatsens syfte är heller inte att jämföra med exempelvis andra partier vilket också är den främsta anledningen till varför det endast är Socialdemokratiska respondenter som intervjuas. Som uppsatsförfattare ser jag varken en nödvändighet eller hur det skulle kunna ge mer att intervjua någon som exempelvis tillhör ett annat parti, med utgångspunkten att mittproblemområde och frågeställning är given. Just dessa riksdagsledamöter som jag intervjuade har jag valt ut slumpmässigt.

4 Empiri

Under detta kapitlet kommer den historiska bakgrunden till beslutet om gränskontrollerna presenteras. Bakgrunden är någorlunda komplex och det är inte meningen att ge en djupgående presentation om exempelvis IS och själva inbördeskriget i Syrien. Utan snarare hur och att det har haft en påverkan på flyktingvågen som senare lett till flyktingkrisen. Intervjuerna kommer även sammanfattas in en separat del, likaså Socialdemokraternas ideologi samt en historisk tillbakablick på Socialdemokraternas migrationspolitik.

4.1 Historisk bakgrund - flyktingkrisen

Flyktingkrisen som kom till sin spets 2015 har flera olika grundorsaker. Den främsta orsaken är problemen som finns i mellanöstern och norra Afrika som fick sin start i den så kallade arabiska våren 2011. Den syriska regeringen valde då att slå ner bland de, i huvudsak, fredliga protesterna som då fördes. Men det gäller även hur terrororganisationer styr och ställer i länderna men även hur exempelvis Syriens diktator Bashar al-Assad styr Syrien med järnhand, med stöd av bland annat Kina och Ryssland men med motstånd av EU och USA. Den stora delen flyktingar som kommit igenom och till Europa sedan flyktingströmmen ökade kommer från Syrien där det pågår ett inbördeskrig sedan 2011. Det betyder att grunden till flyktingkrisen som påverkade Europa främst 2015 har sin start i inbördeskriget i Syrien och påverkas till stor del utav det. Detta har påverkat hela världen men främst har det märkts av i Europa och den Europeiska unionen (EU). EU har påverkats genom att den stora flyktingströmmen satt de europeiska länderna på prov vilket i sin tur har tvingat fram stater att agera på olika sätt i migrationsfrågan.³³

De flesta människorna som kom hösten 2015 kom främst från Syrien och har drivits iväg av Islamiska staten (IS) främst på grund av hot, våld, förtryck och död. Men människorna flydde och flyr även från den syriska regimen som kastat landet ner i ett djupt kaos av dagliga bombningar som inte alltid träffar utsatta mål

---

³³ Prop. 2015/16:67 ss. 7-8

utan istället drabbas ofta de civila. Det är dock inte bara på grund av Syriens kollaps som det kom och kommer många flyktingar till Europa. Syriens grannländer har fått ta emot väldigt många människor och på så vis har hjälpen dessa länderna ska kunna erbjuda flyktingar tömts. När flyktingarna som kommer till dessa grannländerna inser att där inte finns den hjälp som är nödvändig rör de sig vidare mot länder som anses vara rikare och har möjlighet att ta emot fler.³⁴

Desperationen växer för människorna i Syrien på grund av bland annat våld och hot men även på grund av det sanitära och på grund av avsaknaden av mat vilket leder till en flykt från landet. En annan orsak till varför flyktingströmmen blev som störst under tidig höst är på grund av att det senare på året blir kallare och därmed blir resan tuffare.³⁵ Det speglade av sig på Europa under den senare delen av 2015 då strömmarna nådde sina högsta nivåer. Under Balkankriget på 90-talet kom det som mest 84.018 personer på ett år. Under 2015 tog Sverige emot totalt 162.877 människor vilket blev en fördubbling jämfört med 2014 vilket satte Sverige på stort prov.³⁶

Med bakgrund av detta kombinerat med det besvärligaste parlamentariska läget på länge i svensk politik gjorde att regeringen sattes på stora prov. Regeringen fick kritik från andra partier, väljare, och press från media vilket skapade en efterfrågan för handlingskraft.

4.2 Socialdemokraternas ideologi

Socialdemokraternas ideologi grundar sig i alla människors lika värde och demokrati oavsett vem man är och var man kommer ifrån. Det demokratiska styrsystemet är något som Socialdemokraterna värnar om och som inkluderar allmän och lika rösträtt, rätten att organisera sig politiskt samt rätten att yttra sig och hävda sin uppfattning. Det betyder att Socialdemokraterna strävar efter ett fritt, jämlikt och solidariskt samhälle samt att varje människas okränkbarhet.³⁷

Socialdemokraterna menar att solidaritet handlar om ansvar och medkänsla men att solidaritet även är ömsesidigt. Det är ett ömsesidigt förtroende mellan människor och som alla människor i längden tjänar på. I ett välfärdssamhälle som är solidariskt är det viktiga en individs rättigheter, exempelvis ett skydds nät.

---

³⁴ Fridh Kleberg, Carl. Expressen, *Därför flyr de till Europa just nu*. 2015

³⁵ Fridh Kleberg, Carl. Expressen, *Därför flyr de till Europa just nu*. 2015

³⁶ Berger, Ella. SVT, *Ett år sen flyktingkrisen – så ser det ut idag*. 2015

³⁷ Hinnfors, Jonas m.fl, *The missing factor: why social democracy can lead to restrictive immigration policy*. 2011. ss. 588-589

Socialdemokraterna anser även att en gemensam och skattefinansierad välfärd ska skapa möjligheter för alla människor att nå och uppfylla sina livsdrömmar. Då innebär välfärden en form av trygghet vid arbetslöshet, sjukdom eller efter pensioneringen. Genom att minska skillnader i förmögenheter skapar man också möjligheter för fler människor att få en rättvisare makt.³⁸

4.3 Socialdemokraternas migrationspolitik genom historien

Socialdemokraterna har genom historien i Sverige varit det regeringsbärande partiet under flera långa perioder. Världen har ständigt förändrats av olika anledningar och det har således påverkat Sverige och dess regering likaså. Under exempelvis andra världskriget kom det stora strömmar flyktingar till Sverige och nationen sattes på prov. Under 1990-talet urartade kriget på Balkan och Europa inklusive Sverige sattes ännu en gång på prov då det kom drygt 80 000 människor som mest på ett år.³⁹

Utifrån det empiriska materialet som är insamlat går det att dra en röd tråd bland riksdagsledamöternas svar gällande hur den Socialdemokratiska migrationspolitiken gestaltat sig genom historien. Riksdagsledamöterna Niklas Karlsson, Annelie Karlsson och Rikard Larsson menar att den Socialdemokratiska migrationspolitiken aldrig i historien har varit för en fri och förutsättningslös invandring utan tvärt om har den varit reglerad. Alla som kommer till Sverige skall få ta del av samma välfärdssystem som redan bosatta invånare, men då gäller det även att bidra genom att exempelvis arbeta och betala skatt.

4.4 Sammanfattning av intervjuer

”Men vi såg hur människor kom i, och Migrationsverket satte människor på bussar och körde norrut och bad chauffören köra långsamt. För man hade ingen aning om var man skulle köra bussen. Därför man hade inte löst det, man löste det under hand. Och man löste det, man löste det.”⁴⁰

---

³⁸ Hinnfors, Jonas m.fl, *The missing factor: why social democracy can lead to restrictive immigration policy*. 2011. ss. 588-589

³⁹ Berger, Ella. SVT, *Ett år sen flyktingkrisen – så ser det ut idag*. 2015

⁴⁰ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

Grundfrågorna som ställdes vid intervjuerna för alla respondenter återfinns i delen ”appendix”. Däremot ställdes följdfrågorna lite olika beroende på svaren som gavs av respondenten. Viktigt att poängtera är även att första intervjun gav ett uppfattning om svaren som gavs på frågorna vilket vidare gjorde att det var enklare att rikta frågorna och pressa respondenterna mer vid de efterföljande intervjuerna.

Gällande svaren på varför regeringen införde gränskontrollerna återfinns det relativt snabbt en röd tråd i svaren respondenterna återger. Först och främst var det på grund av de praktiska skälen. Respondenterna menar på att det var på grund av att myndigheter och andra institutioner inte klarade av mottagandet längre, och det är politikernas uppgift att lyssna på myndigheterna för att därefter tar beslut. Rikard Larsson⁴¹ menar på att när det inte finns några andra alternativ så är det politikernas ansvar att ta beslut som kan verka tuffa men i slutändan viktiga för nationen och för hela välfärdssystemet. Både Annelie Karlsson⁴², Kerstin Nilsson⁴³ och Niklas Karlsson⁴⁴ är inne på samma linje att det var på grund av de praktiska skälen som gränskontrollerna var nödvändiga. Detta kunde i förlängningen riskera att skapa bland annat ett utanförskap på arbetsmarknaden men även generellt sett riskerade detta att leda till ett parallellsamhälle.

Niklas Karlsson⁴⁵ och Kerstin Nilsson⁴⁶ riktar särskild kritik mot Europeiska unionen (EU) och deras hanterande av hela flyktingkrisen som har kommit att påverka hela Europa men i detta aktuella fallet Sverige. För Niklas menar att EU borde hanterat detta mycket bättre eftersom EU har ett gemensamt ansvar och hade EU tagit ett gemensamt och solidariskt ansvar hade det inte varit några bekymmer. Men Niklas menar på att det inte fungerar att ett enstaka land ska ta det övergripande ansvaret. Kerstin betonar hur det solidariska ansvaret där länder skall dela på ansvar har försvunnit. Vidare menar Kerstin att det är den betydande anledningen till att Sverige inte kan ha annorlunda regler än övriga länder.

Ideologiskt sett menar alla respondenter generellt att den Socialdemokratiska ideologin ger upphov till en migrationspolitik där människor ska förtjäna sina rättigheter. Den Socialdemokratiska och nordiska välfärdsmodellen bygger på att för att ta del av sina sociala rättigheter som exempelvis sjukvård, stöd vid arbetslöshet eller stöd när man skaffar barn, ska man också solidariskt bidra menar Niklas Karlsson⁴⁷. Samma sak gäller vid synen på invandring, människor

---

⁴¹ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁴² Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁴³ Intervju med Kerstin Nilsson, 23 april 2017

⁴⁴ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁴⁵ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁴⁶ Intervju med Kerstin Nilsson, 23 april 2017

⁴⁷ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

som kommer till Sverige ska leva under samma principer, göra rätt för sig och bidra till samhällsbygget för att på så vis förtjäna sina rättigheter. Niklas Karlsson betonar att Socialdemokraterna aldrig stått för en i grunden fri invandring utan att regleringen kring invandringen kan variera från tid till tid beroende på omständigheter runt om i världen. Niklas Karlsson menar alltså att Socialdemokraternas migrationspolitik skulle kunna beskrivas som pragmatisk.⁴⁸

När det kommer till varför regeringen svängde så pass snabbt kring inställningen gällande gränskontrollerna verkar respondenterna eniga om att det berodde på att det kom för mycket människor på en så pass kort tid. Kombinerat med att EUs medlemsländer delvis stängde sina gränser skapade detta problem för Sverige. Niklas Karlsson⁴⁹ menar på att EU utan problem skulle kunna ta emot upp mot 3 miljoner människor om bara alla EU-länder hade hjälpts åt. Karlsson menar vidare att han tror att statsminister Stefan Löfven missbedömde läget och allvaret i situationen. Vidare menar Rikard Larsson⁵⁰ att Sverigedemokraterna ansåg att sådana beslut skulle tas mycket tidigare men ansåg personligen att sådana beslut inte skall tas i förebyggande syfte, utan sträcka sig så långt det går.

Varken Niklas Karlsson⁵¹, Kerstin Nilsson⁵², Annelie Karlsson⁵³ eller Rikard Larsson⁵⁴ menar på att det fanns några rent strategiska beslut eller tankar bakom beslutet om införandet av gränskontrollerna. Utan bilden var att det var en besvärlig situation som inte var hållbar för Sverige och det sociala samhällsbygget. Larmen blev fler och fler både från kommuner och myndigheter och därför var beslutet nödvändigt att ta. Rikard Larsson⁵⁵ menar snarare att Socialdemokraterna och regeringen inte har vunnit särskilt mycket i opinionen på besluten som togs. Men vidare påtalar Larsson att hade beslutet inte tagits och samhällsinstitutioner, skolor och vård krackelerat hade förlusten blivit väsentligt större.

---

⁴⁸ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁴⁹ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁵⁰ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁵¹ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁵² Intervju med Kerstin Nilsson, 23 april 2017

⁵³ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁵⁴ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁵⁵ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

5 Analys

Analysen av det empiriska materialet kommer bestå av ett avsnitt som tar upp relevanta delar ur intervjuerna som kommer att analyseras. Analysdelen kommer att disponeras på ett tydligt sätt. Gunnar Sjöbloms fyra olika delar av sin teori kommer att analyseras var för sig på ett precist sätt. Vad talar för varje modell eller vad talar kanske inte för varje modell? Anthony Downs teori får en egen del där det empiriska materialet kommer analyseras.

5.1 Analys utifrån programrealisering

Socialdemokraterna vann valet 2014 och bildade regering med Miljöpartiet. Socialdemokraterna gick inte till val 2014 på att införa gränskontroller och göra det svårare för flyktingar som kommer till Sverige, men det blev verklighet i slutet på 2015. Det finns inget större samband mellan införandet gränskontrollerna och med programrealisering eftersom Socialdemokraterna inte gick till val på att införa gränskontrollerna. Istället kom verkligheten ikapp, som respondenterna enigt menar, vilket gjorde regeringen tvungna att agera och införa gränskontrollerna.

Rikard Larsson⁵⁶ menar på att det inte är säkert att Socialdemokraterna tjänade något på införandet av gränskontroller utan snarare förlorade i opinionen. Om man utgår från att detta stämmer blir det därför tydligt att Socialdemokraterna snarare gick ifrån sin programpolitik och ideologi med ett öppet och solidariskt samhälle för att införa pragmatiska gränskontroller. Vilket också betyder att Socialdemokraterna övergav sin ideologiska tro. Precis som Niklas Karlsson⁵⁷ menar när han påtalar att det Socialdemokratiska samhällsbygget inte vill se några gränskontroller. Anledningen givet svaren respondenterna gav var att verkligheten kom ikapp. Regeringen visade å andra sidan handlingskraft och regeringsduglighet men det spelar mindre roll sett till sin programpolitik.

---

⁵⁶ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁵⁷ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

”Ja det gör den ju inte, i det socialdemokratiska samhällsbygget vill ju inte se gränskontroller. Som vi pratade lite om det förut, på sikt, så är det här ingen framkomlig väg. Gränskontrollerna måste ju försvinna och när de gör de och på vilket sätt, det kan jag inte riktigt svara på idag.”⁵⁸

Gränskontrollerna är inte något som passar in i Socialdemokraternas ideologi enligt varken Niklas Karlsson⁵⁹ eller Rikard Larsson⁶⁰ men ändå infördes kontrollerna. Det återkommande svaret var för att det rent praktiskt var nödvändigt vilket gjorde att Socialdemokraterna fick frångå sin ideologi för att anpassa den mer efter hur om världen utvecklades och såg ut.

På något sätt går Socialdemokraternas ideologi och partiprogram emot vad teorin menar. Eftersom teorin menar på att programrealisering är grunden till vad partiet står för och vad partiet går till val för blir det problematiskt. Om Socialdemokraterna skulle stått fast vid sitt partiprogram som går väldigt mycket hand i hand med sin ideologi så borde inte gränskontrollerna införts. Genom införandet av gränskontrollerna blir snarare effekten omvänd och flera väljare känner sig säkerligen svikna. Det är viktigt att komma ihåg att Socialdemokraterna gjorde ett historiskt dåligt valresultat 2014 och i opinionen sedan valet 2014 har det pendlat upp och ner.

Det är även oklart huruvida Socialdemokraterna faktiskt är ideologiskt drivna och bundna eftersom ett beslut gällande gränskontroller strikt går emot det solidariska samhälle som ofta förespråkas. Niklas Karlsson⁶¹ återkommer ofta i intervjun till EU och deras misslyckande kring migrationskrisen. Faktum är att Socialdemokraterna glider ifrån sin ideologi när man som land tar ett minskat ansvar och visar en minskad solidaritet på grund av att andra länder inte tar sitt ansvar.

5.2 Analys utifrån röstmaximering

Beslutet om gränskontrollerna var enligt respondenterna ett nödvändigt beslut som berodde på fundamentalt praktiska orsaker som exempelvis tak över huvudet för natten. Rikard Larsson⁶² menade på att det inte var antalet människor som var

---

⁵⁸ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁵⁹ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁶⁰ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁶¹ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁶² Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

problemet vid mottagandet. Det var antalet människor på så kort tid som utgjorde det stora problemet. Rikard Larsson menar dessutom att Sverige hade kunnat ta emot fler än vad man gjorde 2015 om antalet sökande hade varit mer utspjtt.

Under denna tiden var migrationen det viktigaste enligt väljarna på så vis passade det väl för regeringen att visa handlingskraft. Denna handlingskraften kunde så vis stärka förtroendet och på så vis försöka skapa en röstmaximering som inför nästa val stärker partiet och det parlamentariska inflytandet. Niklas Karlsson⁶³ menar på att Socialdemokraternas kan beskrivas som pragmatisk och Annelie Karlsson⁶⁴ beskriver den på ett liknande vis som anpassas utifrån vad som sker i omvärlden. Den pragmatiska politiken som förs kan därför bli ett sätt för Socialdemokraterna att driva en politik som i längden ämnar till att röstmaximera inför nästkommande val. Detta är som bekant, enligt Sjöblom, politikernas främsta mål. Det är alltid nästkommande val som är i sikte, ingenting annat. Med en trög start för Socialdemokraterna i regeringsställning kanske detta blev tillfället i akt.

5.3 Analys utifrån parlamentariskt inflytande

Det parlamentariska läget efter valet 2014 blev för den tillträdande regeringen smått komplicerat. Socialdemokraterna bildade en minoritetsregering⁶⁵ med Miljöpartiet som direkt fälldes genom Alliansens budgetförslag och på så sätt skapades en regeringskris i Sverige. Detta betyder att minoritetsregeringar överlag har svårt att hävda sig och driva igenom sin politik och det märks vid speciella tillfällen, ett av dem var vid regeringskrisen 2014. I Sveriges parlament ökar dessutom osäkerheten för höger- och vänsterblocken eftersom ingen av blocken vid 2014 års val hade majoritet vilket gav Sverigedemokraterna makten som vågmästarpartiet⁶⁶.

”Jag sov inte så gott om nätterna. Det var jävligt tufft att möta de här barnen. Jag unnar de verkligen ett bättre liv än de dom flyr ifrån.”⁶⁷

Precis som presenterats i teoridelen tidigare i uppsatsen kan ett visst parti, i detta fallet Socialdemokraterna i regeringsställning, driva en fråga som är väl känd att oppositionen är oenig i. Ett exempel på detta är flyktingkrisen som har delvis splittrat Alliansen efter som Centerpartiet blivit lite av ett utbrytarparti och röstade

---

⁶³ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁶⁴ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁶⁵ En regering som saknar en majoritet i parlamentet

⁶⁶ Parti som är emellan två block men som saknar politisk majoritet och därför blir utslagsgivande

⁶⁷ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

emot gränskontrollerna i riksdagen. Det är dock lite överdimensionerat att påstå att Socialdemokraterna drivit frågan om gränskontrollerna för att splittra Alliansen. Respondenterna menar att det är ett av de svårare besluten som de varit med och tagit. Niklas Karlsson⁶⁸ menar till och med att han inte sovit särskilt bra om nätterna efter beslutet togs. Gränskontrollerna infördes enligt respondenterna och regeringens proposition 2015/16:67 på grund av de rådande förhållandena som inte Sverige klarade av. Socialdemokraternas agerande kan möjligtvis stärkt förtroendet och har på så vis på ett tydligt sätt framfört sin politik och visat handlingskraft som regeringsparti. Införandet av gränskontrollerna kan på så vis stärkt Socialdemokraterna i beslutssammanhang och ses som det stabila alternativet bredvid en splittrad opposition.

”Sen också slår det sönder människor och det människor tror på, system och kollektivavtal och människors tilltro till samhället. Då ser vi vad som händer när Sverigedemokraterna tillåts liksom få det utrymmet som dom nu fått. Det skulle bara gynna dom ännu mer om vi inte tar styrsel på det.”⁶⁹

Annelie Karlsson⁷⁰ betonar skillnaden mellan gränskontroller och tillfälliga uppehållstillstånd samt familjeåterförening. Hon menar att det senare inte är humant men poängterar att gränskontrollerna är viktiga för att inte skapa ett skuggsamhälle. Annelie Karlsson⁷¹ menar på att om inte regeringen hade fått styrsel på situationen som uppstod 2015 hade Sverigedemokraterna gynnats och fått ännu mer utrymme gällande frågan. Det blir svårt att inte dra parallellen till att Socialdemokraterna faktiskt tog tillfället i akt att genom handlingskraft och beslut om gränskontrollerna försöka putta bort Sverigedemokraterna från uppmärksamheten kring migrationsfråga. Socialdemokraterna kunde genom detta beslutet ta taktpinnen i migrationsfrågan och stärka partiets ställning i beslutssammanhang.

”Jag är rädd att fler ser invandringen som ett problem, och därmed stödjer SD, om man ser att vår samhällsmodell går sönder. Arbetsmarknaden med kollektivavtal där vi inte konkurrerar med låga löner.”⁷²

På en uppföljningsfråga till Annelie Karlsson⁷³ där hon bads att utveckla sitt resonemang gällande Sverigedemokraterna lyfter hon rädslan gällande att fler ser invandringen som ett problem. Detta leder till ett ökat stöd och förtroende för Sverigedemokraterna. Riskerna med detta är att Sverigedemokraternas makt och

---

⁶⁸ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁶⁹ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁷⁰ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁷¹ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁷² Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

⁷³ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

inflytande ökar genom ett ökat parlamentariskt stöd. Detta vill Socialdemokraterna blockera eller helst minska vilket görs genom en så kallad reglerad invandring där man minskar riskerna för exempelvis ett skuggsamhälle med en sekundär arbetsmarknad utan kollektivavtal.

5.4 Analys utifrån partisammanhållning

Att visa enighet för väljarna utåt är av yttersta vikt enligt Gunnar Sjöbloms teori särskilt när det gäller det rent strategiska. Ser man till regeringen så uppstod det oundvikligen en oenighet då Åsa Romson stod och grät vid presskonferensen när regeringen presenterade gränskontrollerna. Uppsatsen avser ju dock Socialdemokraterna och deras agerande. Utåt sett var partiet enigt innan, under och efter beslutet togs. Det rådde ingen märkbar oenighet utåt förutom vissa fraktioner inom partiet som märkts av under någon kongress eller liknande.

”Egentligen är det ju så att man inte kommenterar diskussioner i riksdagsgruppen. Men jag kan ju ändå säga det uppenbara. Det är klart att det är många olika åsikter i en sådan fråga. Och mycket diskussioner om vad konsekvenserna om beslutet och vad besluten blir.”⁷⁴

Bakom de stängda dörrarna fanns det större oenighet än vad uttrycktes direkt ut till offentligheten. Respondenterna från intervjuerna berättar om ett parti som till en början var oense internt och där många åsikter ventilerades. Respondenterna förklarar att det var något av de svåraste besluten de varit med och tagit vilket vittnar om beslutets karaktär. Det fanns till en början flera olika åsikter och diskussioner om vad konsekvenserna skulle bli av ett sådant beslut. Det är givet att ett parti av Socialdemokraternas storlek har interna splittringar, särskilt när det gäller stora och känsliga beslut som gränskontrollerna utgjorde. Rikard Larsson⁷⁵ poängterar dock att när beslutet väl var tagit så fanns det en bred uppslutning kring att det var nödvändigt. Innan beslutet av gränskontrollerna togs var det något oklart gällande hur partiet stod i migrationsfrågan men sedan gavs ett tydligt besked i och med införandet. Enligt respondenterna var man tvingad som regeringsparti att agera och göra något på grund av situationen som rådde. Respondenterna menar även att efter beslutet var tagit agerade partiet enat och bestämt utifrån det som fastlades 2015. Socialdemokraterna har agerat precis som Gunnar Sjöbloms fjärde mål indikerar – visa enighet efter beslutet är taget oavsett om partiet är oenigt eller ej.

---

⁷⁴ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁷⁵ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

Partisammanhållningen är en av de viktigaste målen och enligt Gunnar Sjöblom är målet det viktigaste av alla. I en tid där medlemsantalen i partier bara minskar och etablerade partier som Socialdemokraterna utmanas blir det extra viktigt att visa enighet. Socialdemokraterna kan nog antas vara extra noggranna om att marknadsföra sig som en fortsatt stabil regeringspartner. Detta är givetvis inte ett beslut som enbart tas på ett kortsiktigt sätt utan med baktanken om att få fortsätta att vara regeringsbärare vid nästa val. Kombinationen med Rikard Larsson⁷⁶ och Kerstin Nilssons⁷⁷ teser om riskerna att gynna Sverigedemokraterna om ingen tagit taktpinnen. Detta hade på så vis riskerat att ge upphov till ett större väljartapp från Socialdemokraterna till Sverigedemokraterna.

5.5 Analys utifrån Anthony Downs

Likt Gunnar Sjöblom handlar Anthony Downs teori om hur och varför politiker agerar som de gör och vidare vad motiven till deras ageranden är. Anthony Downs menar på att partier snarare utformar sin politik för att nå regeringsmakten än att förverkliga politiken. Det betyder samma sak för väljarna, att i så stor utsträckning som möjligt skall det gynna väljarna. Respondenterna menar enhälligt att införandet av gränskontrollerna var något som infördes på grund av de praktiska skälen som blev aktuella i och med stora strömmar av flyktingar som kom till Sverige. Respondenterna menar heller inte att det fanns någon direkt strategisk bakgrund till beslutet men att strategiska överväganden alltid beaktas i politiska beslut och på något sätt är oundvikligt.

Likt alla andra politiska frågor agerar alltid partier och politiker på ett sätt som nyttomaximerar för partiet och politikern. Detta blir givet eftersom de ämnar att få makt och bibehålla sin makt och i detta fallet vill Socialdemokratin stärka sig. Annelie Karlsson⁷⁸ ser risker med att ge Sverigedemokraterna utrymme att vinna frågor som exempelvis gällande migrationen. Anthony Downs menar att partierna söker makt som skall leda till regeringsinnehav och att ideologierna styrs utifrån det snarare än tvärt om. Det betyder att införandet av gränskontrollerna som Socialdemokraterna var med och införde är något som kan antas vara ett sätt att söka stöd hos andra väljare i exempelvis mitten. En osäker omvärld kombinerad med ett oroligt land med väljartapp var det ett tillfälle för Socialdemokraterna att utnyttja för att säkra väljare.

---

⁷⁶ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

⁷⁷ Intervju med Kerstin Nilsson, 23 april 2017

⁷⁸ Intervju med Annelie Karlsson, 30 mars 2017

Anthony Downs menar att utifrån hur världen förändras kan även ideologin förändras. Problemet med Socialdemokraterna har blivit att vissa anser att partiet gått ifrån deras ideologi. Faktum är att enligt Niklas Karlsson⁷⁹ har Socialdemokraterna alltid stått för att man skall förtjäna sina rättigheter och på så vis bidra till samhället, vilket präglar hela Socialdemokratien. Däremot finns det en syn av solidaritet gällande invandring genom att hjälpa människorna som kommer men öppenheten varierar från tid till annan. Detta betyder att Socialdemokraterna egentligen inte har ändrat sig ideologiskt när gränskontrollerna infördes 2015 enligt respondenterna. Människor tycks dock ändå anse att Socialdemokraterna gjorde en kraftig högergir detta baserat på uttalanden ett par månader innan införandet.

Rikard Larsson⁸⁰ menar på att det inte är givet att beslutet om gränskontrollerna gynnade Socialdemokraterna och betonar att partiet gjorde ett rekorddåligt val 2014. Det finns nog en bred uppfattning att Socialdemokraterna alltid stått för en öppen invandring. Om det stämmer tillsammans med Rikard Larsson uppfattning om att partiet inte säkert tjänat på det riskerar det att skapa en misstro för Socialdemokraterna precis som Anthony Downs menar. Att även ha en tydlig ideologi presenterad för väljarna inför exempelvis val är något som skall göra det enklare för väljare att ta ställning när det är dags att rösta. Men samtidigt menar Anthony Downs att partier riskerar att tappa i opinionen om partier inte anpassar sig efter utvecklingen. Antingen kan ideologin i grunden vara öppen och föränderlig eller är ideologin i grunden är flexibel. Socialdemokratins ideologi kopplat till migration är väldigt flexibel vilket gör det enkelt för partiet vid situationen som den som uppstod 2015 att ändra sig efter opinion och världsläge. På så vis blir det en form av strategi att anpassa sig och möta väljare för att både locka nya men framförallt att inte tappa väljare.

Att inte lyssna och vara öppen för att ändra sin politik är något som kan slå partier dyrt. För politiker och politiska partier vill nyttomaximera och få så mycket makt som möjligt eftersom det är det politik trots allt handlar om. Därför kan det anses vara ren strategi från Socialdemokraternas sida oavsett om det berodde på de praktiska hindren. För faktum är att vi inte vet hur Socialdemokraterna hade agerat om där funnits tillräckligt med boenden och skolar etc. men att väljare röstar efter plånboken och vad som kan maximera ett bra liv för dem. Man skall passa sig för att analysera och forska något som inte hänt ännu. Men kopplat till Socialdemokraternas, historiskt sett, dåliga val 2014 och en dalande opinion blir det svårt att inte undra om det var passande strategiskt tillfälle att göra något progressivt. Införandet av gränskontrollerna kan tolkas vara en svängning in mot mitten och mot högern för att hitta osäkra plånboksväljare.

---

⁷⁹ Intervju med Niklas Karlsson, 4 april 2017

⁸⁰ Intervju med Rikard Larsson, 7 april 2017

Men utifrån svaren respondenterna gav överger Socialdemokraterna till viss del sin ideologi. För respondenterna är överens om att gränskontrollerna inte passar in på den Socialdemokratiska ideologin, ändå infördes gränskontrollerna. Respondenterna och propositionen menar dock att detta beror på de rådande praktiska omständigheter i Sverige. Risken för Socialdemokratin är att partiet tappar sin trovärdighet genom att agera dubbelsidigt. Därför blir det tal om en form av nyttomaximering för nästkommande val likt det Downs menar. Downs menar ju att politiker endast ser till nästkommande val och snarare utformar politiken för att vinna val än att genomföra sin politik.

6 Slutsats och avslutande diskussion

Vad förklarar det socialdemokratiska partiets beslut kring förändringen i frågan om gränskontroller 2015?

Frågeställningen kan anses vara komplex vilket ofta samhällsvetenskapens frågor blir och är. Beroende på vilka teoretiska glasögon man använder kan svaren på frågeställningen skilja sig en hel del. Det övergripande svaret på hur vi kan förstå Socialdemokraternas beslut kring gränskontrollerna 2015 är kort och gott pragmatiskt och inte strategiskt. Det är pragmatiskt i den mån att Sverige rent praktiskt inte klarade av ett så pass stort mottagande längre och därför blev tvingad att vidta de åtgärder som följde. Det var inte strategiskt eftersom varken respondenterna eller propositionen förtäljer något om partistrategier samt att teorierna om partistrategier blir svåra att koppla på materialet.

Vad som hände bakom de stängda dörrarna där ansvariga ministrar och andra maktperson tog beslut och diskuterade ger denna uppsatsen tyvärr inte svar på, trots att ett möte med Morgan Johansson (migrationsminister) var nära. Däremot ger respondenterna, Socialdemokratiska riksdagsledamöter, svar på en hel del frågor. Min tes är som bekant att det låg strategiska orsaker bakom besluten kring gränskontrollerna. Min tes var fel eftersom svaren som givits har bestämt nekat detta påstående och där finns heller inget som skulle tyda på någon större strategi. Respondenterna betonade dock att det är svårt att frångå strategi kring politiska beslut eftersom trots allt alla partier vill driva sin politik och då får man ta och ge. Alla politiska beslut innehåller säkerligen någon form av strategi då det ofta är förhandlingar med andra parti men även ett sätt att presentera för väljarna hur man arbetar.

Resultatet av denna uppsatsen betyder först och främst ett svar på något flera har undrat över en tid. Men resultaten och svaren som presenteras i uppsatsen ger upphov till fler funderingar och frågor. Resultaten pekar på att vi i Sverige inte klarade att ta emot fler människor och att ta emot fler var praktiskt omöjligt om det inte skulle hota vår egna välfärd. Svaren är rimliga utifrån den tidsramen som varit given uppsatsen. Svaren får även ses som rimliga eftersom svaren kommer från respondenter som är den primära källan. Svaren pekar i en sådan gemensam riktning att riksdagsledamöterna är samstämmiga och eniga i svaren som återgavs vid intervjuerna.

Uppsatsen gav ett varierande svar gällande hur man kan förstå Socialdemokraternas beslut om gränskontrollerna 2015. Givet är att Socialdemokraternas beslut om gränskontrollerna inte passar in deras ideologi, om man ska tro deras riksdagsledamöter. Förhoppningen med denna uppsatsen var att bringa klarhet i Socialdemokraternas inställning kring beslutet om gränskontrollerna 2015 och kanske mer precist varför man ändrade sig på två månader. Genom uppsatsens gång har det blivit mer tydligt att regeringen, med Socialdemokraterna i spetsen har lyssnat på kommuner och myndigheter som gått på knäna. Det finns en viss antydning att beslutet skulle kunna vara strategiskt utifrån teorier och analysen. Dock är det alldeles för lite som talar för att Socialdemokraterna agerade på ett vis som kan tolkas strategiskt. Det som skulle kunna tolkas som någon form av strategi är att Socialdemokraterna agerade för att uppvisa sig som ett regeringsdugligt alternativ och på så vis framhäva detta för väljarna. Det alternativet anser jag dock vara alldeles för vagt för att påstå att i det stora hela kalla gränskontrollerna strategiska. Däremot passade säkerligen Socialdemokraterna på att framhäva sig som ett regeringsdugligt alternativ för väljarna eftersom tillfället gavs.

Det är verkligen inte enkelt att konkretisera ner vad svaret är. Det är inte så att förändringen ligger i linje med den Socialdemokratiska själen eller ideologin. Däremot, som ovannämnt, hade hela välfärden riskerat att kollapsa om inte de vidtagna åtgärderna genomförts. Det är som bekant inte heller givet att det gjordes för att ta väljare från mitten eller allt mer invandringskritiska väljare på högersidan, även om utfallet kan ha blivit så. Möjligtvis släppte Socialdemokraterna taget om sin ideologi för att försöka relatera tillbaka till verkligheten och dess konsekvenser på exempelvis välfärden. Detta kan ha räddat den nuvarande samhällsstrukturen vilket gjort att Socialdemokraterna ses som ett start och regeringsdugligt parti.

Hur kan vi då slutligen förklara det socialdemokratiska partiets beslut kring förändringen i frågan om gränskontroller 2015?

Vi kan förklara det som ett beslut som togs av rekommendation av kommuner och myndigheter. Ett pragmatiskt beslut som kanske inte var det enklaste att ta, men som till sist hade en enighet bakom sig. Beslutet var heller inte ideologiskt förankrat men det var ett beslut som Socialdemokraterna var med och beslutade om för landets bästa och för att inte riskera att välfärden skulle kollapsa.

Denna uppsatsen skrevs till stor del utifrån intervjuer med Socialdemokratiska riksdagsledamöter. Ser man till uppsatsens längd och omfattningen får det ses som lämpligt. Gällande vidare studier på högre nivå kring ämnen likt detta finns det definitivt möjligheter att exempelvis se på beslutet utifrån koalitionsregeringen med Miljöpartiet och Socialdemokraterna och dess agerande eller samarbete. Det finns även en god grund att stå på för vidare forskning om ämnet. Forskningen kring den specifika frågan och ämnet i sig är än så länge synnerligen undermålig,

vilket delvis kan bero på att det är en hyfsad ny händelse. Jag anser att det behövs mer forskning om detta specifika beslut på en högre nivå för att fylla igen kunskapsluckorna, vilket jag dock tror och hoppas pågår för tillfället. Jag tror även att forskning om detta problemområdet på högre nivå i framtiden kommer bringa mer klarhet kring området eftersom exempelvis memoarer kan finnas tillgängliga då.

7 Referenser

Riksdagstryck

Prop. 2015/16:67

Litteratur

Downs, Anthony, *An economic theory of democracy*, Harper & Row, New York, 1957

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (red.), *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*, 4., [rev.] uppl., Norstedts juridik, Stockholm, 2012

Hagevi, Magnus (red.), *Partier och partisystem*, 1. uppl., Studentlitteratur, Lund, 2015

Hinnfors, Jonas, *Familjepolitik: samhällsförändringar och partistrategier 1960-1990*, Almqvist & Wiksell International, Diss. Göteborg : Univ., Stockholm, 1992

Krag Jacobsen, Jan, *Intervju: konsten att lyssna och fråga*, Studentlitteratur, Lund, 1993

Lewin, Leif, *Votera eller förhandla?: om den svenska parlamentarismen*, 1. uppl., Fritze, Stockholm, 1996

Ó. Erlingsson, Gissur, Håkansson, Anders, Johansson, Karl Magnus, Mattson, Ingvar, *Politiska partier*, Studentlitteratur, Lund, 2005

Sjöblom, Gunnar, *Party strategies in a multiparty system*, Studentlitt., Diss. Lund : Univ., Lund, 1968

Teorell, Jan & Svensson, Torsten, *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2007

Internetkällor

Berger, Ella. 3 oktober 2016. "Ett år sen flyktingkrisen – så ser det ut idag". Tillgänglig:

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/ett-ar-sen-flyktingkrisen-sa-ser-det-ut-i-dag>

[Hämtad: 2017-04-06].

Fridh Kleberg, Carl. 4 september 2015. "Därför flyr de till Europa just nu". Tillgänglig:

<http://www.expressen.se/geo/carl-fridh-kleberg/darfor-flyr-de-till-europa-just-nu/>

[Hämtad: 2017-04-06].

Hinnfors, Jonas, Spehar, Andrea & Bucken-Knapp, Gregg. 23 augusti 2011. "The missing factor: why social democracy can lead to restrictive immigration policy". *Journal of European Public Policy*. Vol. 19 no 4: 585-603.

Tillgänglig:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13501763.2011.607348>

[Hämtad: 2017-05-09].

Migrationsverket. 4 april 2017. "Statistik". Tillgänglig:

<https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>

[Hämtad: 2017-04-06].

Sveriges Radio. 11 november 2015. "Tidslinje över flyktingkrisen". Tillgänglig:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6299595>

[Hämtad: 2017-04-05].

Valmyndigheten. 11 januari 2016. Tillgänglig:

http://www.val.se/det_svenska_valsystemet/

[Hämtad: 2017-05-10].

Intervjupersoner

Annelie Karlsson, riksdagsledamot för Socialdemokraterna, 30 mars 2017.

Kerstin Nilsson, riksdagsledamot för Socialdemokraterna, 23 april 2017.

Niklas Karlsson, riksdagsledamot för Socialdemokraterna, 4 april 2017.

Rikard Larsson, riksdagsledamot för Socialdemokraterna, 7 april 2017.

8 Appendix: intervjufrågor

- Skulle du kunna börja med att berätta lite om dig själv. Vem du är och vad du har för huvudområde?
- Berätta kort varför du valde att engagera dig i Socialdemokraterna?
  - o Fanns det någon fråga som du brann/brinner för extra mycket?
- Vilken typ av migrationspolitik ger den Socialdemokratiska ideologin upphov till enligt dig?
  - o Hur har detta gestaltat sig genom den Socialdemokratiska historien?
- Vilka fördelar ser du med gränskontrollerna?
- Vilka nackdelar ser du med gränskontrollerna?
- Hur skulle du beskriva Socialdemokraternas migrationspolitik i korthet före och efter gränskontrollerna? Hur ansåg/anser du det fungera?
- Vad var den drivande faktorn i partiet för detta beslutet?
  - o När du tog ställning till beslutet, hur resonerade du personligen?
- Varför röstade du ja för beslutet om tillfälliga gränskontroller?
  - o “Vi ska aldrig bygga murar för att skilja människor från människor. Mitt Europa tar emot människor som flyr från krig. Mitt Europa bygger inte murar. Om vi bär denna uppgift tillsammans då kan vi göra skillnad för människor, alla EU-länder måste hjälpa till.” – Sa Stefan Löfven - två månader senare infördes gränskontrollerna. Vad är det under dessa två månaderna som gjorde det behövligt med gränskontroller?
    - Kunde man inte räknat ut detta några månader tidigare?
    - Ni gick från ett totalt avståndstagande gällande gränskontroller till att omfamna vissa förslag under relativt kort tid – fanns det inga bedömningar om de praktiska problemen tidigare?
    - När började man förstå att väldigt stora grupper skulle komma?
    - När ändrade ni egentligen er inställning och politik i frågan?
    - Vissa kanske uppfattar er svängning i frågan på så pass kort tid som ett tryck utifrån, alltså inte det praktiska utan snarare från andra. Vad säger du om det?
    - Hur spelade pressen från övriga partier, opinionen och pressen roll?
- Hur gick diskussionerna i riksdagsgruppen innan beslutet togs av regeringen?
  - o Fanns det några som drev på beslutet? Exempelvis i partistyrelsen, VU, Partidistriktet i Skåne eller liknande?

- Hur passar gränskontrollerna in i den Socialdemokratiska ideologin?